

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op grond van het BBV bevat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een vaste set van financiële kengetallen. Deze kengetallen moeten inzichtelijk maken hoeveel (financiële) ruimte de gemeente heeft om extra structurele en incidentele lasten op te vangen. De financiële kengetallen kunnen door de gemeenteraad en externe toezichthouders betrokken worden bij de beoordeling en vergelijking van de financiële positie.

Naast de vaste set van kengetallen bevat deze paragraaf ook inzicht in de mogelijke risico's die de gemeente loopt en de invloed van deze risico's. Om de risico's te beperken, heeft de gemeente een beleid voor risicomangement. Als beleidskaders voor dit risicomangement gelden de financiële verordening (art. 212 Gemeentewet), de nota van reserves en voorzieningen en deze begrotingsparagraaf.

In dit onderdeel wordt ook de weerstandscapaciteit beschreven en de ratio weerstandsvermogen bepaald.

4.2.1 Kengetallen

Overzicht kengetallen			
Kengetal	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	51%	51%	57%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	55%	55%	61%
Solvabiliteitsratio	28%	33%	30%
Kengetal grondexploitatie	-5%	9%	12%
Structurele exploitatieruimte	9%	0%	0%
Belastingcapaciteit	94%	92%	96%

In bovenstaande tabel zijn de kengetallen samengevat weergegeven. De kengetallen in dit overzicht zijn beoordeeld aan de hand van de in het "GTK 2020 Gemeenten" opgenomen signaleringswaarden.

Weerstandsvermogen

Het beleid omtrent het weerstandsvermogen is vastgelegd in de door de raad vastgestelde financiële verordening (januari 2017) naar aanleiding van artikel 212 van de Gemeentewet.

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen, zogenaamde restrisico's en de aanwezige beschikbare capaciteit die de gemeente Terschelling heeft om die niet begrote kosten op te vangen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen 2020} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{7.737.500}{3.395.000} = 2,28$$

Het waarderingscijfer voor een ratio hoger of gelijk aan 2,0 is A en betekent uitstekend.

Weerstandscapaciteit

Op 18 december 2018 is door de Raad de Nota reserves en voorzieningen 2019-2023 vastgesteld; de nota treedt in werking op 1 januari 2019. Het rentepercentage voor de berekening van de rentetoevoeging aan de algemene reserve is 1,5%.

In de volgende tabellen is de weerstandscapaciteit nader uitgewerkt.

Reservepositie per 31 december						
in €		2019	2020	2021	2022	2023
	Algemene Reserve	4.088.500	3.410.500	3.155.500	3.227.500	3.644.500
	Bestemmingsreserves (onbeklemd)	254.000	254.000	254.000	254.000	254.000
	Bestemmingsreserves (beklemd)	4.006.000	4.073.000	4.194.000	4.146.000	4.270.000
	Totaal	8.348.500	7.737.500	7.603.500	7.627.500	8.168.500

Weerstandscapaciteit per 31 december						
in €		2019	2020	2021	2022	2023
	Algemene reserve	4.088.500	3.410.500	3.155.500	3.227.500	3.644.500
	Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	3.345.000	3.395.000	3.446.000	3.498.000	3.550.000
	Totaal	743.500	15.500	-290.500	-270.500	94.500

Uit de tabel valt af te lezen dat de gemeente Terschelling in de jaren 2021 en 2022 tijdelijk niet aan de door de raad geformuleerde weerstandsnorm voldoet.

Wanneer de reserve recreatie wordt meegenomen in de berekening ziet het plaatje er als volgt uit:

Weerstandcapaciteit inclusief reserve recreatie per 31 december						
in €		2019	2020	2021	2022	2023
	Algemene reserve	4.088.500	3.410.500	3.155.500	3.227.500	3.644.500
	Reserve recreatie	254.000	254.000	254.000	254.000	254.000
	Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	3.345.000	3.395.000	3.446.000	3.498.000	3.550.000
	Totaal	997.500	269.500	-36.500	-16.500	348.500

Hoewel de gemeente Terschelling in 2021 en 2022 onder de gestelde weerstandcapaciteit uit komt, blijft de ratio weerstandsvermogen uitstekend.

Ratio weerstandsvermogen						
		2019	2020	2021	2022	2023
	Beschikbare weerstandscapaciteit (totaal reserves)	8.348.500	7.737.500	7.603.500	7.627.500	8.168.500
	Benodigde weerstandscapaciteit	3.345.000	3.395.000	3.446.000	3.498.000	3.550.000
	Ratio weerstandsvermogen	2,50	2,28	2,21	2,18	2,30

De volgende kengetallen dienen ter ondersteuning bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Structurele exploitatieruimte
5. Gemeentelijke belastingdruk

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang de kengetallen van een adequate toelichting te voorzien.

Netto schuldquote

Netto schuldquote						
Hoe lager, hoe beter		2019	2020	2021	2022	2023
	Vaste schulden +	10.945.000	9.989.000	9.032.000	8.075.000	7.117.000
	Netto vlottende schulden +					
	Overlopende passiva +	1.098.500	3.699.500	4.038.500	4.176.500	3.144.500
	Financiële vaste activa -	894.000	880.000	866.000	852.000	838.000
	Uitzettingen met looptijd korter dan 1 jaar -					
	Liquide middelen -					
	Overlopende activa -					
	Saldo =	11.149.500	12.808.500	12.204.500	11.399.500	9.423.500
	Totaal baten /	21.938.000	22.369.000	22.294.000	22.878.000	23.184.000
	Netto schuldquote per 31 december	51%	57%	55%	50%	41%

* In deze berekening is rekening gehouden met een gelijkblijvend werkkapitaal

De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Schuldquote onder de 90%: Minst risicovol
- Schuldquote tussen de 90% en 130%: Neutraal
- Schuldquote boven de 130%: Meest risicovol

De gemeente Terschelling heeft volgens deze cijfers dus ruim voldoende investeringsruimte.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen						
Hoe lager, hoe beter		2019	2020	2021	2022	2023
	Vaste schulden	10.945.000	9.989.000	9.032.000	8.075.000	7.117.000
	Netto vlottende schulden					
	Overlopende passiva	1.098.500	3.699.500	4.038.500	4.176.500	3.144.500
	Financiële vaste activa					
	Uitzettingen met looptijd korter dan 1 jaar					
	Liquide middelen					
	Overlopende activa					
	Saldo	12.043.500	13.688.500	13.070.500	12.251.500	10.261.500
	Totaal baten	21.938.000	22.369.000	22.294.000	22.878.000	23.184.000
	Netto schuldquote	55%	61%	59%	54%	44%

* In deze berekening is rekening gehouden met een gelijkblijvend werkkapitaal

De genoemde criteria bij de netto schuldquote gelden ook voor dit kengetal.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio						
Hoe hoger, hoe beter		2019	2020	2021	2022	2023
	Eigen vermogen	8.348.500	7.737.500	7.603.500	7.627.500	8.168.500
	Totaal vermogen	25.029.000	25.815.000	25.156.000	24.401.000	23.043.000
		33%	30%	30%	31%	35%

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen:

De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Solvabiliteitsratio van 50% en hoger: Minst risicovol
- Solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50%: Neutraal
- Solvabiliteitsratio van kleiner dan 20%: Meest risicovol

De solvabiliteitsratio van de gemeente Terschelling kan worden bestempeld als neutraal. Dit houdt in dat er risico's aanwezig zijn.

Hierbij moet wel worden opgemerkt dat in het totale vermogen een tweetal complexen zijn opgenomen die het totale vermogen sterk beïnvloeden, te weten het complex Dellewal en het complex en het complex oude campus. De totale boekwaarde van beide complexen is circa € 5,2 mln. Indien deze complexen worden verkocht, ontstaat een geheel ander beeld van de solvabiliteitsratio.

Grondexploitaties

De boekwaarde van de voorraden gronden moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

Grondexploitatie						
Hoe lager, hoe beter 		2019	2020	2021	2022	2023
	NIEG (Niet In Exploitatie Genomen gronden)	-	-	-	-	-
	In Exploitatie Genomen gronden	1.910.000	2.716.000	2.716.000	2.716.000	2.716.000
	Totaal baten	21.938.000	22.369.000	22.294.000	22.878.000	23.184.000
		9%	12%	12%	12%	12%

De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Grondexploitatie onder de 20%: Minst risicovol
- Grondexploitatie tussen de 20% en 35%: Neutraal
- Grondexploitatie boven de 35%: Meest risicovol

De grondexploitaties van de gemeente Terschelling kunnen derhalve als niet-risicovol worden aangemerkt.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte						
Hoe hoger, hoe beter 		2019	2020	2021	2022	2023
	Totaal structurele lasten	-21.870.000	-21.721.000	-21.761.000	-22.219.000	-22.385.000
	Totaal structurele baten	21.230.000	21.708.000	22.009.000	22.403.000	22.800.000
	Structurele toevoeging aan reserves	-162.500	-492.000	-325.000	-335.000	-345.000
	Structurele onttrekking aan reserves	708.000	521.000	204.000	383.000	221.000
	Saldo	-94.500	16.000	127.000	232.000	291.000
	Totaal baten	21.938.000	22.369.000	22.294.000	22.878.000	23.184.000
		0%	0%	1%	1%	1%

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te

dekken. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

De gemeente Terschelling scoort met deze ratio in de jaren 2020 en 2021 onvoldoende. De voorgestelde taakstellingen opgenomen in de “tijdig de bakens verzetten” zorgt er voor dat de ratio voldoende wordt in de jaren daarop volgend.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit					
Hoe lager, hoe beter	2019	2020	2021	2022	2023
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	303	345	362	380	399
Rioolheffing voor gezin	176	176	176	176	176
Afvalstoffenheffing voor gezin	202	207	213	220	226
Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0
Totale woonlasten voor gezin	681	729	752	776	802
Landelijk gem. woonlasten meerpersoons huishouden	739	757	776	795	815
	92%	96%	97%	98%	98%

* Bij deze berekening is rekening gehouden met een gemiddelde lastenstijging van 2,5% (behalve op de OZB lasten en rioolheffing)

Dit kengetal laat de belastingdruk in de gemeente Terschelling ten opzichte van de landelijke belastingdruk zien.

De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Belastingcapaciteit onder de 95%: Minst risicovol
- Belastingcapaciteit tussen de 95% en 105%: Neutraal
- Belastingcapaciteit boven de 105%: Meest risicovol

De belastingcapaciteit van de gemeente Terschelling kan als neutraal worden weergegeven en zit in de eerste jaren onder het landelijk gemiddelde.